

Číslo 39.
26. septembra.

Womhaj Bóh!

Četnik 25.
1915.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw spróony
Napoj móony
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew čel

F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wudawa so kóždu šobotu w Šsmolerjez knihčizniččerni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

17. njedžela po šwjatej Trojizny.

Šap. štutki 17, 16—31.

Šawoł w Athenje, w měsće mudrosće. Šchto je čłowjek, to běšče to wulke hudańčžo, š kotrymž šo mudri šabjerachu a tola psches jene njepšchindžechu. Šawoł jim tu prawu mudrosć přěduje. Wón ju nima šam se šebje, ale wón je tu wěrnosć wot teho nawuknył, kíž š njebjes na šemju pschindže.

Wěra do Šhrysta nam šjewi, šchto je š čłowjekom.

1. Š wotkal je pschischol? Š Božeje ruki.
2. Čjemu je čłowjek na šwěće? Boha pytacž a namařacž.
3. Šdže wón dže? Ššched Bože šudzenje.

1. Šcht. 23—25. Šawoł Athenškim praji: „Ša widžu, šo wy we wšěch wězach jara pschibóššy šče.“ Woni ničšo njewjedžachu wo Bohu; jich pschibohojo — běchu čłowške myšle wo Bohu a tehodla tał hubjene a šhuduške kaž čłowške myšle. Ššchi tajkej njestroschtnosći pať běchu polni bojoscže psched bóšštwom. Wo tym šwědczi tón wotkal, kíž je šwječeny temu njesnajomnemu Bohu. Tež tym Boham chzedža šlužicž, kotrychž njesnaja. Ša to šloži šo Šawoł: „Ša pschipowjedam wam teho šameho.“ Šenicžki Bóh je wam njesnajomny — tón jenicžki, jeho šyrbicže šesnacž, wón je šwět šezinił; wšchitko, šchtož je, je štutk jeho rukow, plód jeho ducha. Wón njeje myšl a wotwobras čłowjeka, ale čłowjek je jeho myšl a

šnamjo. Nětko je hudańčžo wuhudane, š wotkal je čłowjek pschischol: wot Boha.

To je přědowanje, kíž je nam dženska hišče wažne. „Š Božeje ruki!“ Šajke mamy ša to dopokašmo? Šěpsche hacž mudri šwěta ša šwoju mudrosć, my mamy Šesom Šhrysta. Wón je wóžny dom a Wótza wohładał a jeho šnamjo, kíž běšče šacžmite, najjašnišcho na šebi nošyl, je šam wo šebi prajił: „Ša šym wot Boha“ a nam do pomjatka pschijněł: „Wy šlužecže š Bohu, pschetož š jeho ruki wy pschindžecže.“ Š tym pať je nam tež

2. date, š čjemu je čłowjek na šwěće? Boha pytacž a namařacž.

Šcht. 26, 27. Wšchitke druhe nadawki čłowjeka našad šupja. Šak čłowjek tónle nadawł šapschinnje a dopjelnuje, to wucžinja jeho hódnosć. Woboje, Boha pytacž a namařacž, je našch nadawł, niz pytacž šamo, šchtož chžychu niz jeno ša najwjetšchi nadawł, ale tež ša najwjetšche šbože čłowjeka wudawacž, pschetož wjetšche šbože by bylo, lacžny žórko pytacž, hacž š njeho šo napicž.

Šdže móžesh jeho pytacž a namařacž? Šawoł praji: Šistorija waš š wobojemu wóžni, pschetož wona šjewi mudru radu Bohu, kotruž wón w ludowym žiwjenju šjewi. Tež grichiški lud wón do šwojeje rady wobšamny, ale woni jeho njepšnachu. Šcht. 29. Duž wona jo šama njesamóže, hewať bychu šo ludu šyrbjale psches nju š Bohu wóžicž dacž. Šesuf šam prawy pucž pokazuje. Šeho nam Bóh da, niz šo by wón Boha namařacž šyrbjal; wón měšche, šchtož my pytacž šyrbinu. Duž móže wón

šewic, kajke so človeške življenje wopokaže, w kotrymž je Bóh, kotrež je hable prawe življenje. Wón móže nam prajic: Bóla mje namakáš ty Bóha; ja chzu tebi pomhac, Bóha namakac. Hdyž ty moje dla t Wótzej pschiúdzješ, potom maš ty je; moje dla wón tebi džeczaze pravo da. Potom by dozpił, schtož dyrbiš, twoje živjenje je živjenje s Bohom, napjelnjene wot jeho mozy. Duž pytajmy a namakajmy Bóha pola Jesuša — a to čím bóle, dofelž wěmy

3. Hdže my džemy? Psched Bože řudjenje. Tak praji našcha wěra. Šhrystuř je nam wopisno wostajil, kajke dyrbi živjenje w Bóhy byč. Někto dyrbi my po nim činic, a řebi wot njeho pomhac, dac, hac řudže wón řwět řudžic.

Jeho řudjenje budže prawe, nicžo njebudže řo pschewidžec, ani maše, ani wulke. Ludžo bychu rad to řudjenje přeli — tola podarmo. Wono wěscže pschiúdze. Duž džerž řo t Jesuřej w pokucže a wěje. Pokutu činic, to řeka čelac, se řwójich hrěchow kaž se řo palazeje řhěže; wěric, řeka — niž něščto řa wěrne džeržec, ale wot Jesuša žiwy byč. Wonej řđeržitej w řudženju a wěrne řčinitej: S Božeje ruki, pschi Božeje ruzy, do Božeje ruki — to je řbóžny řtam.

Šamjeñ.

Witaj, našyma!

Ty s njebeř řohnowana,
Na wjeřlach bohata,
Ty s řkodom wobčezřkana,
Ř nam witaj, našyma!

Ty řahle řlónčžo řmilij,
Řlób řrawiř s njeňala
Ř s darnej ruku řiwij,
Šchtož twój dar potřeba.

Ty w řwójich pruhach miša
Na řukach, řahrodach,
Šy w řwójich řwětkach řiwa
Řo horach, po dořach.

Na barbach řiřčže řrařna
Ř s řhřčžom debjena
Řaž řyřčna družka řwařna,
Řam witaj našyma!

Handrij Zejloř.

Modlic, řo a dawac.

Ředyn bur, kotrehož řbróžnje řěchu se řitom napjelnjene, mějeřche to wařnje, řo wřčědnje modlic, řo chzyl řo Bóh luby Řnjes teř řa potrebnoscže nufutradazyř řtarac; tak bórřy pař hac řajki řhudy t njemu pschiúdze a wo malicřkoscž řita prošesche, by wón wotmolwil, řo nicžo wřřche nima. řako řěřche řo bur ředyn džei teř řa řhudyř a wopuřčženyř pomodliř, jeho řyn t njemu džesche: „řa řebi pschėj, nano, řo byř twoje řito wobředžil.“

„Šchtoha mohł řnadž s nim činic, mój řyno?“

„řa byř twoju modlitwu wuřřřchac“, džeczžo wotmolwi. —

Mř móžemy řwoje modlitwy řami řuřčřřcho wuřřřchowac, byřli to wěrimř. řesuř praji: „řhudyř macže wř řóždy čřař pola wař“, a řak wjele řwójich modlitwow móžemy mř řwuřřčec, řmř-li pschėjo řwólniwi, dobrotu činic! F.

Evangelium mjes Šslowjanami.

Špiřal řarař Šchwjela w Deřnje.

9. Łužizy Šserbjo.

(Pokracžowanje s čřiřla 37 a řlónčenje.)

Řo pschikladže hornjořerbřeje „Macřizy“ řaloži řo 1880 teř delnjołužřřka „Mařhiza“, s kotrejuž řuřchu řě wuczeř řordan-Řopojřki (ř 1910). Wona pař jenož nabožne a ludowe řpiřy wudawa. řeje přenje a najwóřebniřche džěko řěřche wudawł nowyř „duchownyř řjarliřow“. Na tutym řkutku řu najwřžy džělali Šchwjela, Mlato Řořřł s Wjerbnya, wuczeř Řopř s Lutola a wuczeř Řyčřka s Šřena. řa Šserbow w řarlinje řarjadowachu řo 1882 řemřchenja pod wjedniřtwom Řhocžebušřeho řararja Břoniřcha (ř 1898). Řořdžřřcho řkutkowawřhe tam s wulfej pilnořčžu wuczeř Řyčřka, řiž wjeczorř řiwjenja w řharlottenburgu pschewyřawřhe. Wón wotměřawřhe měřacřnje řemřchu a wabjeřche teř řtudowazyř Šserbow a předarjow s Łužizy do tuteje řluzřby. Řo jeho řmjerči (ř 1901) řo bohuzel ničto njenamaka, řiž by řajke wuřitne džěko dale wjedł. ř žyřa je to řřaženje delnjo-łužřřkych Šserbow řiřčže wjele wřžy hac ř hornjołužřřkych, řo čři, řotřiž řu wřřřřchu řchulu pschěřchli a dyrbjeli s wjedniřami luda byč, — řwoju narodnořčž řabyřaju. ř tym řwostawa lud řwonka řhřomadneho čžucža a řwonka řlódneho narodneho rořwřjowanja.

Šserbřři lud je w žyřym wěrneje nabožneje myřle. řyřřwje řu pořne řemřčeryow, t řwřatej wjeczery mamř 100—200 % řpowsjednyř (wot žyřje wóřady ličžene), řa potrebnoscže Božeho řraleřřwa řo bohacže dawa, domach řo čřita Bože řlowo a řpěwaju řo řhěrluřche. Wřřchelawe řjane wařčnja řwědcža wo řajkej pobožnořčži: řaž „puřty wjeczor“, pořtne a jutowne řpěwanje atd. řež někto we wójniřřim řtrachu řu řolžy po wřř řhodžo pokutne řhěrluřche řpěwawe. řaj, řama našcha řeč je pschěřkana s nabožnym řuchom, řdyž „wot Bóha“ řej prajimř: Řomhaj Bóh, Wjěřřch pomaj, Witajče s Božeho řlowa, abo řdyž prajimř: Bože řlónčžo, Bože řito, Boži řhlěb, Boža řucřka (jeho je řajala).

Řjech tuta pobožna myřl, drohe řerbřřwo po našchich wótžach, nam řwostanje, njech wotpołožimř řkutki čžemnořčže, kotrež teř w nař řiřčže řu, řo byřmř něščto byli t Božej čřesčži a ře řhwalbje jeho řwřateho řjena.

10. Šchto je dotal na ewangelizaciji Šslowjanow džělal?

Šjednocženřřwo, kotrež by řebi řamemu ewangelizaciju Šslowjanow řa nadawł brako, dotal řiřčže njeje. Tola řu něřotre t tutemu řónzej pomhali.

1. Gustav-Adolřřřke towarřřwo, řaložene 1832, ma řwoje řyřđlo w řipřku. řeho nadawł je, wobřejaze ewangelřřke wóřady w rořpřóřchenju s pjenjeřami podpjeracž t natwarjenju žyřřwřow, řarow abo řchulow. Řod tutym řjenom je towarřřwo tóřřchto řlowsjanřřkych wóřadow podpjerało a s tym je wobřwjerđžilo.

W lěče 1912 řu po řariřřkach towarřřwa pjenjeřne darř dostawe:

1 mařurřřka wóřada w řuřowřřej,	
4 mařurřřke wóřady w řrusřej,	
6 pólřřkych wóřadow w řóřnařřřej,	
6 pólřřkych wóřadow w řchleřřřřej,	
4 čřiřto-pólřřkych wóřadow	} w Awřřřřřej,
8 pólřřto-němřřkych =	
1 pólřřto-němřřřto-čřěřřka wóřada	
175 čřiřřto-čřěřřkych wóřadow,	
13 čřiřřto-řlowskřřkych wóřadow,	
5 řlowskřřřto-madžarřřkych wóřadow,	
2 řlowskřřřto-madžarřřřej wóřadže,	

- 7 kłowaſtko = němsko = maďžarskich woſadow,
- 1 kłowjeńſka woſada,
- 1 kłowjeńſko = maďžarska woſada,
- 1 kłowjeńſko = němska woſada.

Wſcho hromadže 235 žyly abo ſ wjetſcha kłowjanſkich woſadow. Poďobna budže licžba drje kóždy lěto.

Gustav = Adolffſke towařſtvo ma něotre kłowjanſke „poboczne towařſtwa“, mjenujžy:

- 1 hornjołužiſko = herbſte,
- 2 čžeſtko = lutherſkej, a to ja Čžechi 1893 D. E. Hrejſba, farať w Prahy, ja Morawu 1869 farať Dtmár Hrejſba w Saſena,
- 3 čžeſtko = reformowane 1896 Dr. E. Duſcheť, ſuperintendent w Kolíně, ja Morawu Dr. J. Eiſať, ſuperintendent w Kloboukach.

Poboczne towařſtwa maju prawo, tječzi džěl ſwojich dohřodow po ſwojej woli k podpjeranju woſadow wudawadž.

2. Comité Genevris pour les écoles réformés de Bohême et de Moravie (Genevſki ſwjaſť ja reformowane ſchule w Čžechach a na Morawje), ſałožene 18... Doſelž ſu tute ſchule drje wſchitke čžeſke, dha ſo ſ nimi ſ najmjeńſcha ewangeliſkim Čžecham hódna pomoz doſtawa.

3. Deutsche Orient-Mission. Tole towařſtvo je 1903 farať Dr. Lepſius ſałožil; wono ma ſwoje ſyđlo w Potsdanje. Wono je tať dohřo hacž móžno mjes Ruſami džěkaťo, dla njeprěčelſtwa tamneje wyſchnoſče je ſo wjazy muhamedanam w Turkowſkej pſchuwobročilko. Něotre němske knižki wo žiwjenju ewangeliſkich Ruſow je towařſtvo wudaťo.

4. Mission für Südost-Europa. Towařſtvo je pſches bratrow Urbanow, prjedy w Katowizach, nětko w Hausdorfje w Schleſyſkej, ſałožene. Wono je džělo „hromadřarjow“. Hacžrunje tučzi najprjedy němskim kſchejczijanam ſluža, dha ſo tola tež naležnje wo Eſkowjanach prězuja. Sich ſaſada je po kłowach wjednika J. Urbana: „Wo móžnoſčzi w kóždym narodže a žyrtwi duſche ja Jeſuſa dohřeč, jo bychu tučzi we ſwojim ludu pólki byli. Wo pſcheſtup ſ jedneje žyrtwje do druheje njerodžimy, tež niž ſ jedneho luda do druheho. Kóždy lud ma prawo žiwjenja a tehodla tež prawo, we ſwojej rěčzi Bože kłowo doſtač je kłowom a ſ piſmom.“

Tole towařſtvo ſeminar k wuwucženju džělačerjow Božeho kralejstwa wudžeržuje. W lěče 1913 ſtejeſche 42 mužow a 6 žonow we kłuzbje, ſ nich w Ruſowſkej 21, Maľuſtko = Wuherſkej 18, Němskej 7; po rěčzi powjedachu 21 němžy, 19 němžy a kłowjanžy, 6 kłowjanžy.

Dobre džělo je towařſtvo ſ tym čžiniťo, jo traktaty a wſchelake knižki we kłowjanſkich rěčzach wudawa, tež hódne kłowjanſke knihi w němskim pſcheložku roſſchěrja. Je to woſebje ſkutk knihkupſtwa Th. Urbana w Striegawje.

5. Koſtanzer Union — Kostnická Jednota, ſałožena 1903 wot ewangeliſkich Čžechow a někotrych potomnikow ſahnatych Čžechow w Němskej. Wona čže ewangelizaciju w Guſowej ſemi ſpěchowadž a to ſ pilnoſčzu čžini. Pſchedřyda je knjeſ Dr. E. Duſcheť, ſuperintendent reformowany w Čžechach w Kolíně.

6. We wſchěm je to jara maľo, ſchtož je ewangeliſka žyrtweja ſa ewangelizaciju Eſkowjanow čžiniťa. Ale Eſkowjenjo ani nimaju tuto džělo ſ zuſeje ſtrony wocžakowadž. Kaľkež wobſtejnoſče ſu, by to pſchezo něſchto zujeho woſtaťo. Eſkowjanſtvo je tať wuſžy ſ reformaciju ſwjaſane, jo ſo jeno trjeba wotewričž ſwojej ſańdže-noſčzi a hnydom budža ſo pruhi ewangelija křwěčžič. To wuſna-wajo ſu w lěče 1912 ſaſtupjerjo ewangeliſkich Eſkowjanow na pohonjenje pólſkeho duchowneho knjeſa Kurnatowſkeho w Prahy ſo ſeſchli na „ſjěđ ewangeliſkich Eſkowjanow“. Saſtupjeni tam

běchu Čžeſcha, Polazy, lužiſžy Eſerbja a Boľharjo. Eſo wobſamknu, na dnju 500lětneho wopomnjenja Guſoweye ſmjercže (6. 7. 1915) wjetſchi tajſi ſjěđ ſwocadž, kiž drje by ſo wobtwjer-džil a wobkrucžil jako ſwjaſť ewangeliſkich Eſkowjanow“. Njech tuta nadžija, pſches wójnu wotkřilena, tola hiſčče ſo doſjelni.

Dwě njerunej mandželſtwje.

(Pobracžowanje.)

V.

Šaľo wojnarjež mandželſtaj pſched wječřorom we ſwojej ſahrodžy kědžeſchaj. Maľy Janť w ſahrodžy křepjeſche, doſelž běſche kłonzo wo dnjo jara křuſchiko, a ſtarſchej ſ wjeſelom džěčžo-wemu pilnemu džěku pſchihladowaſchaj. „Nano“, Janť jemu pſchiwola, „hlaj, hižom morchej a žybla ſrawi, a taľke banje ſu naroſtki! To čžemy wſcho bórſy je ſahrodki wſadž, prjedy hacž mřoſ pſchidže. Ja ſam čžu to džělo wobſtač.“

„Je pětne džěčžo“, nan k macžeri ſo wobročzi, „tať prawje do džěla. Budže mi bórſy we wojnarjenju pomhacž móž. Wóh čžyť jeho namaj ſderžecž. Eſym ſo tež wſchón na njeho ſwu-čžil. Šdy bych jeho jenicžki džěň njewidžal, njewěm, hacž bych to wudžeržal. Wóh tola derje ſ namaj měni, jo namaj w luthym ſbožu bydlíč dawa. Dođžakowadž ſo jemu njemóžemoj.“

„Haj, to tež myſlu. Ale čži hiſčče prajila njeſym, jo ſym wčžera wotkach na pucžu Bjarnata ſetkaťa. Tón ſ djaboľſkim wuſměwom na mnje pohlada, jo ſo wſcha ſaſtróžich, a potom do ſwojeje brody ſabórbota: »Čžakaj, twojej pobožnej wocži čžu ja je kłonej wodu křyſow namacžecž.« Tſchepotajo domoj dońdžech a ſo halle ſmėrowach, jako Janť napſchecžiwio pſchiběža a mi ſpěwaſche, ſchtož běſche w ſchuli runje wčžera namuťnyť:

Aľ poruč Bohu křwėru
Twój pucž a ſrudobu
A wopomń ſ prawej wėru:
Wóh knježi na njeby.

„Ale ſahyčž Bjarnatowe hřoſne pohladanje njemóžu.“

„Smėruj ſo“, troſchtowaſche wojnať, „Wóh wſcho derje po-wjedže. Tola, ſchto dha k nam dže? Njeje dha to polizaj? Šchto dha tón pola naju čže taľke wječřor? Eſnano budže nětaľke woſjewjenje je křudniſtwa.“

Polizaj pſchidže, ſtrowjeſche pſchecželne a potom rjeľny: „Sara čžeľto mi je, jo mje pucž džěňka k wam wjedže. Ale ja dhyrbju. Hacžrunje wėričž njechach, dha tola wſcho na to pola-ſuje, jo — njeſtróžče ſo — ſče wy tamny woheň ſałožili. Wby ſče tehdy ſ mēſta nimo ſchoť, tam poſaťať a — ſchto dha by to hewať ſčžiniť byl? Bjarnat je waľ widžal.“

„Mój Božo! Tať ſo podarmo bojaťa njeſym“, ſawola wojnaťka a ružyľkamajo na ſemju padny.

Wojnať ju ſ ruľu popadny: „Troſchtuj ſo. Kaľ je křěň běľy, tať je w tej wěžy moje křwėdomnje čžiste a tón Wóh, kiž kóždy džěň čžmu ſačžeri, tež moju winu wuſprawni.“

„Doſelž wěm, jo pola waľ žana myſľ na čžěkanje njeje, dha wotſtańče domach a ſarjadujče ſebi wſcho, ale potom dhyrbicže na něſchto čžaſa na křudniſtvo, jo by ſo waľcha wěž pſchepřtaťa. Duž w božemje.“ Na to ſo wotřali.

To běſche ſrudny wječřor. Ani dořtkla křěľba pſchi wječžeri ſo njedóťnyſchaj a wojnaťy pſchezo jena křyľa po druhej lizo macžeſche. Wojnať běſche drje mėrny. Šdy by tu ſam ſtať ſe ſwojim dobrym křwėdomnjom, jeho ta wěž dale ruđžika njeby. Ale ſebi prajeſche: „Haj, hdyž mje na křudniſtwje ſaľudža, ſmėja mje ludžo tola ſa ſľóſnika a mój čžeľny dom je w ludžyňch wocžach čžeľč ſhubil. Šchto budže ſo ſa žonu a džěčžo ſtačadž, hdyž ja njemóžu? A ſchto mojemu křneji dom wotewri a jeho

do wuczbny woſmje, hdyž ſhoni, ſo jeho nan w jaſtwje ſedži?“
Tajſchle myſli ſo wobrócz njemóžeſche.

Ma ſmjercz ſrudženaj wó iſtwje ſedžeſchtaj; a to beſche jeju
prěni ſrudny wjeczor a prěnja njelparna nóz, kiž wot ſpoczátka
ſwojeho mandželſtwa mějeſchtaj. Wſcho nětko pſchindže, czehož
ſo bojeſche. Pſched ſudniſtwom Bjarnat pſchihahaſche, ſo je
wojnarja widzał t ſtohej pſchiſtupicz a ſo je tam zunder cziſnył
a ſo wotgalił a ſo je jeho wjeczenje t temu honiło. Duž, kaž
tež wojnať ſe wſchej wěrnoscju ſwoju njewinowatoſcz wobkruczo-
waſche, ſudniſtvo hinał njemóžeſche, hacžrunjež jeho jara wob-
zarowaſche, ſo jeho t dlejšchemu jaſtwu ſaſudži.

ſako ta powjeſcz domoj pſchindže, wojnaťka ſo ſtróžiwſchi do
cžežteje ſhoroscze padny, a wot teho dnja bē w jejnym domje
wſcho ſbože ſlemjene. Ale pola Bjarnatež bē wjekele. Nětko bē
krwělacžny tiger ſwój wopor we ſwojich paſorach poměł.

Tež wſchelazy wječni, kiž bechu wojnarjei jeho ſbože a jeho
pobožnoſcz ſawidželi, ſo nětko jeho doma ſdalowachu a tež powje-
dachu, ſo drje je po prawdže ſaſudženy.

Duž wboha wojnaťka ſhoni, tať maťo pſcheczeli do njebóža
ſobu džeja. ſeno Klimant by huſto pſchichol a ſhoru wojnaťku
wopytował a ſa jejnym ſynom pohladał, a huſto by Klimantež
maťa Maťka kaž maťy jandžel wojnaťku troſchtowała a jej to a
druhe wot ſwojeju ſtarſcheju ſobu pſchinjekła.

Nětko beſche hinał, hacž jejny ſchpruch jej lubjeſche. Nětko
beſche tať, ſo: Dom pobožnych je ſkaženy, ale hēta bjeſbóžneho
ſo ſeleni.

ſola Bóh hiſchče žaneho ſprawneho wopuſchczik njeje.
(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake t bliſka a t daloka.

* **Krajna ſynoda**, to je ſaſtupjeſtvo naſcheje ewangeliſko-
lutherſkeje zyrkwje, mějeſche pſched tydženjom w Draždžanach wu-
rjadne poſedzenje, w kotrymž ſo wo zyrkwiniſkich naležnoſczach,
kiž t wójnu ſwiſujaj, jednaſche. Stónčnje tajny zyrkwiniſki radžiczel
D. Hartung t Lipſka wſcho, ſchtož dženka žiwjenje naſcheje
ewangeliſkeje zyrkwje pohibuje a ſynodže na wutrobje leži, ſe
ſlědowazy mi ſłowami wupraji:

„Prjedy hacž ſo wurjadna krajna ſynoda, powołana ſa-
ſtupjeſka krajneje zyrkwje, po krótkim wuradžowanju we wójniſkim
cžaſu roſeńdže, naleži nam, jeje ſtawam, jenomyſlnje pſched
ewangeliſko-lutherſkimi wožadami naſcheho kraja wuprajič: Wny ſo
Bohu pokornje a t hłubokoſcže naſcheje wutrobny džaťujemy, ſo je
naſchemu ludu, te kotremuž naſcha zyrkej w tymle wulkim wojo-
wanju t wjekełoſcju a t dobrym ſwědomjom ſteji, hacž do tuteje
hodžiny dobyče pſched njepſcheczelemi dať, a niz mjenje ſo jemu
džaťujemy, ſo je jemu tutón cžaſ t wſchelatoremu nabožnemu
ſbudženju žohnował. Wny ſtrowimny hordžizny a džaťownje wójniſke
poſbėhnjenje naſcheho luda, woſebje ſynom zyrkwje naſcheje
domiſny, t kotrymž ſo w polu woſebje ſjednocieni wěny, a
ſpominamy hnuczi a ſe žarowanjom na tych, koſiž ſu w dopjel-
njenju wótcziſkich pſchihluſchnoſczow žiwjenje a ſtrowoſcz ſchłitei
wótzneho kraja woprowali, a t wutrobny dželbraczom ſa naſchich
ranjenych, ſhubjenych a jatych w zuſym kraju. Džaťujemy ſo
pytazej a pomhazej luboſczi w lazaretach a we wójniſkej nuſy
doma. We ſwěrcje pſcheczimo kralej a wótznemu krajei, khezorej a
khezorſtwu ſmy krucze ſmyſleni wudžeržecz a pſchětracz, doniž
Bóh we ſwojej hodžinye prawy mēr dari. Ale t dobom proſnymy,
ſo by ničtó njewoſkabanyl w džełe ſdobneho, pobožneho wob-
nowjenja ludoweho žiwjenja. ſeno t džełe ſu ſo wnyſko na-
přate woczakowanja na pobožny nowonarod naſcheho luda dopjel-
niſke. Hdyž tónle cžaſ Božeho domapytanja, kiž ſmy docžakali,
podarmo bycz njejmě, dyrbja wſchitzny, kotrymž ſteji wótczina a jeje

zyrkej lubej, wotſtronicz, ſchtož je pſcheczimo Bohu, woſebje nje-
ſwědomliwe pytanje ſa dobyczom, hrěch pſcheczimo ſcheſtej kaſni,
pſches kotryž lud wopravdže ſahubi, a wſchitku lohkomnyſlnoſcz, kiž
chže naſ wo hłutnoſcz cžaſa ſjebacz. Wožadny njech njepſchęſtanu
Bože ſłowo a Božu ſlužbu pytač, njech ſwjaſtej dowěry t ſwojej
zyrkwje, kotryž je ſo t cžaſom pſchęzo bōle wobtwjerdžik, njeda
roſeńdž. Se wſchelach ſapſchijazych ſwědčenjom t pola je
ſpōnacž, kaſki plōd zyrkwine powuczenje njeke. Njech zyrkej,
ſchula a dom t teho pſchęzo nowu wjekełoſcz dobywaju, naſchu
młodžinu, kotruž naſch cžaſ tať móžnje hiba a ſahorja, t Bohu
Knjeſej dowjeſcz, kotremuž tež pſchichod ſluſcha, a jej herbſtvo
wulkeho cžaſa ſaſchowacz. ſhromadnje ſmy na wulkich nadawkach
cžaſa džełali, jeho nuſu hromadže njeſli. To njejmě pſchęſtač,
hdyž t wójnu te kónzei dońdže, ale dyrbi ſo hłubſcho ſaťožicz.
Hiſchče ſtejimny w bėdženju a nuſy. Hacž je džen, na kotrymž
ſo ſe ſwonami pokneho dobyčza ſawoni, bliſko abo daloko, Bóh
to wē. ſemu poruczamy naſchu naležnoſcz, naſche wójniſka t jich
wodžerjemi, naſch lud a naſchu zyrkej t jeju nuſami, ſtaroſczemi
a nadžijemi. Pſched nami ſo cžaſ poſbėhuje, kiž njebudže ložſchi,
ale hiſchče ſamolwjenja pokniſchi, hacž pſchitomny, ſa zny lud a
ſa ewangeliſke ſchęſczijanſtvo naſcheho jaſyka. Teho dyrbja ſebi
wſchitzny, woſebje czi wědomi bycz, kotrymž je tole ſamolwjenje
pſched druhimi na wutrobu pokožene, pſchedſtejiczerjo wožadom.
ſapominamy wſchěch, kiž ſo jako žiwe ſtawy zyrkwje wuſnawaju,
mužow a žony, młodych a ſtarych, kaſtehož jaſtojniſtwa, powołanja
a ſtawa tež ſu, t ſhromadnemu džełku a t ſhromadnemu modlenju.
Wny ſmy teje nadžije, ſo je ſebi Bóh kaž t naſchim ludom, tať
tež t naſchej zyrkwju wulku wēz pſchedewſaw a ſo njepſchęſtanje
ſwoju wožadnu žohnowacz. Knjeſej zyrkwje budž tež tele ſłowo
poruczene.“

J. K.

* **Wójniſke warjenſke kurſy**, kotrež 3 dny traja, maja ſo,
wot Budnyſkeho hamtyſkeho hejtmanſtwa napravjene, w tu ſhwilu
w naſchich herbſkich wožadach. Pſched krótkim je ſo tajki
warjenſki kurſus wot 6 dnjom w Suſzy wotmēł. W ſańdženym
tydženju je ſo tež dwójny warjenſki kurſus w ſtaſezach wotdžeržak,
hdžež beſche hižom jedyn w juliju. W tym kurſuſu ſo wuczi,
tať móže ſo tuſiſcho dale ſytna jēdž ſwaricz. Drje je naſchim
herbſkim žonom a młodym holzam jara poruczicz, ſo ſo na nim
wobdžela. Wobdželenje je t temu darmo. Pſchichodny warjenſki
kurſus je w Minakale.

Budnyſke hamtyſke hejtmanſtvo, kotrež je hižom t napravjenjom
wójniſkich warjenſkich kurſow ſwoju ſtaroſczimoſcz ſa nětcziſche
wobčežene wobſtejnoſcže wopokafaťo, je tež maſchinu t kuſchenju
ſadu wobſtaraťo. Ta maſchina ſo darmo do wjetſchich wſow
dawa, hdžež móže kōždy ſwój ſad ſebi wuſuſchicz. Woſebity
wužitk je, ſo ſo ſad tať cziſcže a rjenje wuſuſchi, kaž ſo kuſcheny
ſad tež w klamach pſchedawa. Wot pſchichodneho tydženja budže
tale kuſchenſka maſchina w ſtaſezach na ſtarej ſchuli t trjebanju po-
ſtajena, a chzyl czi, koſiž chzedža ju wužicz, to tam na ſarje ſjewicz.

* **Wotedaježe ſwój kopor a ſwój možaſ dobrowólneje**.
Hdyž wſchit je móžno, ſo ſo cžaſ dobrowólneho wotedawanja
hiſchče pſchidleſchi, dha chzyl wſchitzny tón cžaſ wužicz. Nětko
ſo ſa kilogram kopora 4 hriwny a možaſa 3 hriwny płačzi. Hdyž
budže cžaſ dobrowólneho wotedawanja nimo, budža ſo naiſſerje
wjele nižſche płačziſny płačicz.

* **Dobre wobſamljenje je ſo ſtaťo ſa Budnyſki wokrjež**
a ſo nadžijomnje tež druhdže bōrny ſtanye. Hdyž je bohuzel pſchi
wſchēm ſrudnym wójniſkim cžaſu widžecz, ſo ſo młodoſcz wjeczor
po dróhach wokoło honi, je ſo nětko wobſamtko, ſo je młodym
ludžom hacž do 17. lēta ſaſane, dleje hacž do 10 hodžin
wontach bycz, kaž je tež młodženzam hacž do teho lēta kurjenje
ſaſane.

ſamolwity redaktor: J. Gólč. ſoburedaktor: K. A. Fiedleť.

Cziſchčez a naſkadniť: M. Smoleť.